

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะสุขภาพช่องปากของเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ปราศจากฟันผุและมีฟันผุรวม ทั้ง เปรียบเทียบปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะสุขภาพช่องปากของเด็กอายุ 3-5 ปี ที่ปราศจากฟันผุกับเด็กที่มีฟันผุมาก ในเขตอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กอายุ 3-5 ปี จำนวน 111 คนและผู้ปกครองของเด็กเหล่านี้ จำนวน 111 คน คัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ทำการสำรวจภาวะสุขภาพช่องปาก โดยใช้ดัชนีฟันผุ ถอน อุด ในฟันน้ำนม และการใช้แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์แบบถดถอยโลจิสติก ผลการศึกษาพบว่า ความชุกของการเกิดฟันผุ คิดเป็นร้อยละ 68.5 และมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน เท่ากับ 3.6 (± 3.05) ซึ่ง ต่อคน ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะสุขภาพช่องปากของเด็ก พบว่า พฤติกรรมการอมข้าว การที่ผู้ปกครองแปรงฟันซ้ำให้เด็กหลังจากเด็กแปรงฟันเสร็จ รสชาติอาหาร และพฤติกรรมการกินขนม มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพช่องปากของเด็กที่ปราศจากฟันผุกับเด็กฟันผุมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) การวิเคราะห์แบบถดถอยโลจิสติก พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมตามใจเด็กเมื่อเด็กร้องไห้รับประทานขนมหวาน ไอศกรีม น้ำหวาน ลูกอม เยลลี่ ฯลฯ ทุกครั้ง มีโอกาสเสี่ยงในการเกิดฟันผุ ($OR = 8.67, p = 0.022$) เด็กที่เคยมีพฤติกรรมอมข้าว ($OR = 5.01, p = 0.002$) ผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วยกับการแปรงฟันซ้ำให้เด็กหลังจากเด็กแปรงฟันเสร็จ ($OR = 2.95, p = 0.019$) เด็กที่ชอบบริโภค รสชาติอาหารที่มีรสหวาน ($OR = 2.37, p = 0.026$) และเด็กที่ชอบบริโภคลูกอม/หมากฝรั่ง/ขนมถุง/ซ็อกโกแลต ($OR = .0.20, p = 0.003$) ระดับของความเชื่อ และทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่างเด็กที่ปราศจากฟันผุ และเด็กที่มีฟันผุมากที่พบค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความเชื่อว่าการแปรงฟันเป็นสิ่งจำเป็นต่ออนามัยในช่องปากมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.95 (± 2.23) และ 4.81 (± 4.83) ตามลำดับ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งให้เห็นว่าปัจจัยด้านพฤติกรรม การรับรู้ และการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการเกิดฟันผุในเด็กที่ปราศจากฟันผุและเด็กฟันผุมาก ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานทางด้านทันตสาธารณสุขควรให้ความสำคัญต่อปัจจัยเหล่านี้ในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กที่ปราศจากฟันผุให้กับผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีฟันผุมากเพื่อเป็นแบบอย่างต่อไป

This study aimed to investigate factors related to oral health status of children aged 3-5 years who were caries free and who had high dental caries status. This study was conducted in children resided in Wiang Chiang Rung district, Chiang Rai province. One hundred and eleven children and their parents were selected using a purposive sampling technique. The dental caries status was assessed using dmft index. Self-reported questionnaires were conducted among their parents. Data were analysed using descriptive statistics, Chi – square test and logistic regression.

The results of this study revealed that the caries prevalence of deciduous teeth was 68.5%. The mean dmft was 3.6 (+3.05) teeth per person. Factors found to demonstrate the relationship between children who were caries free and who had high severity of dental caries were the behavior of retain rice in the mouth, repeated tooth brushing by parents, taste preference and snack consumption ($p < 0.05$).

Logistic regression showed that the spoiling behavior of guardians of children who cried to have sweets, ice cream, soft drinks, sweets, jelly etc. (OR= 8.674, p-value=0.022), children who had habits of retain rice in their mouths (OR=5.006, p-value=0.00), guardians who never repeated toothbrushing to their children (OR=2.951, p-value= 0.019), children who preferred sweet snacks (OR = 2.342, p-value=0.026)and children who consumed sweets/chewing gum/crispy snacks/chocolate(OR=0.197,p-value=0.003) had a significantly correlation with dental caries. The highest average score of the belief and the attitude about oral health care in guardians of children who were caries free and who had severe dental caries was the belief that toothbrushing was the most important oral hygiene care with the mean of 4.95 (+.223) and 4.81 (+.483) respectively.

The results indicated that behavior, awareness and practice of children and guardians related to caries experience in children who were caries free and who had severe dental caries. Therefore, dental public health workers should take these factors into account to promote oral health in preschool children. In addition, dental public health workers should give an opportunity for the guardians of preschool children to be able to exchange their oral health care experiences. Those who have children with caries free could transfer their positive oral health practices to others.